

A gyerekek jogai

Készült a **Visegrádi Alap** támogatásával.

Megjelent az **ERGO Európai Regionális Szervezet** gondozásában.

Felelős kiadó: **Ékes Ilona**, az ERGO Európai Regionális Szervezet elnöke

Felelős szerkesztő: **Kocsisné dr. Péterfy Hajnal**, a Növekvő Hold Alapítvány elnöke

Összeállította: **Don Bosco Nővérek Háza Alapítvány**

Illusztrációk:

A **Növekvő Hold Alapítvány** „Családdal vagyok!” rajzpályázatára érkezett rajzok

Borító: **Fekete Sára**, 9 éves: Együtt a család

Hátsó borító: **Magyarics Robin**, 6 éves: A testvérem és én

Lektorálta: **Tóth Krisztina**

Tördelés, szerkesztés, nyomdai kivitelezés: **Látványügynökség**

(Boa Krisztina, Mészáros Róbert)

Készült 700 példányban. Budapest, 2013.

ISBN 978-963-08-8390-0

Minden jog fenntartva. Tilos e kiadvány bármely részét sokszorosítani, információs rendszerben tárolni vagy sugározni bármely formában vagy bármely módon a kiadóval történt előzetes írásos megállapodás nélkül.

A gyerekek jogai

Ez a füzet az ENSZ Gyermek Jogairól szóló Egyezményének rendelkezéseit foglalja össze, melyet 1989. november 20-án New Yorkban írtak alá.

Az egyezmény szó egy olyan országok között létrejött megállapodást jelöl, ami biztosítja, hogy minden országban ugyanazokat a jogszabályokat tartják be.

Herpay Zóra Réka, 6 éves: Abigél, életem legszebb ajándéka

1. Cikk

Ki a gyerek?

Mindenki, aki még nem érte el a 18. életévét, gyermeknek számít és rendelkezik az Egyezményben felsorolt jogokkal.

2. Cikk

A megkülönböztetés tilalma

Minden gyermek rendelkezik az Egyezményben felsorolt jogokkal; tekintet nélkül arra, ki ő, kik a szülei, milyen a bőrszíne, a neme, a vallása, milyen nyelvet beszél, van-e valamilyen fogyatékosága, gazdag-e vagy szegény.

3. Cikk

A gyermek legfőbb érdeke

Ha egy felnőttnek dolga van veled, akkor mindig úgy kell cselekednie, ahogy az neked a legjobb.

Bán Adrienn, 6 éves: Közösen piknikezünk

4. Cikk

A jogok végrehajtása

Az Egyezményt elfogadó országoknak olyan törvényeket kell alkotniuk, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekjogok érvényre jussanak.

5. Cikk

Szülői iránymutatás

Az Egyezményt elfogadó államok tiszteletben tartják a szüleid vagy a nevelőid azon döntéseit, amelyeket a jogaid érvényesítésének az érdekében hoztak.

6. Cikk

Jog az élethez és a fejlődéshez

Mindenkinek el kellene ismernie, hogy jogod van az élethez.

Magyarics Flóra Napsugár, 10 éves:
Amikor megismertem a testvéreimet

7. Cikk

Jog a névhez és a származás tisztelőben tartásához

Jogod van ahhoz, hogy legyen neved; a születésed pillanatában a nevedet, a szüleid nevét és a születésed dátumát írásban kell rögzíteni.

8. Cikk

Jog a személyazonossághoz

Az Egyezményt elfogadó államok tisztelőben tartják a nevedet, a nemzetiségedet és a családi kötelekedet.

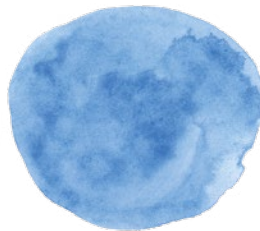
9. Cikk

Családhoz való jog

Nem szakíthatnak el a szüleidtől, csak abban az esetben, ha ez a te javadat szolgálja. Például, amikor a szüleid bántalmaznak téged vagy nem gondoskodnak rólad. Amennyiben a szüleid úgy döntenek, hogy különválnak egymástól és neked az egyikükkel kell élned, jogod van ahhoz, hogy könnyen kapcsolatba léphess a másikkal.

Varga Hanna, 6 éves: Vízparti nyaralás

10. cikk

Jog a családegyesítésre

Ha te és a szüleid két különböző országban éltek, jogotok van ahhoz, hogy újra együtt éljetez ugyanazon a helyen.

11. cikk

A jogellenes külföldre vitel megakadályozása

Senkinek nincs joga ahhoz, hogy elraboljon téged, de ha ez mégis megtörténik, a kormánynak mindent meg kell tennie azért, hogy kiszabadítson.

12. cikk

A véleménynyilvánítás szabadsága

Amikor a szüleid olyan döntést hoznak, amely téged is érint valamilyen módon, jogod van elmondani a véleményed és a felnőtteknek komolyan kell venniük téged.

Szarka Dömötör, 7 éves: A testvérem és én

13. cikk

Szólásszabadság

Jogod van ahhoz, hogy tanulj és kifejezd magad a szavak, a betűk, a művészet stb. segítségével, feltéve, hogy ezekkel nem csorbítod mások jogait.

14. cikk

Jog a gondolat- és a vallásszabadságra

Jogod van ahhoz, hogy úgy gondolkodj, ahogy akarsz és olyan valláshoz tartozz, amit a legjobbnak tartasz. A szüleidnek segíteniük kell téged abban, hogy meg tudd különböztetni a helyes dolgokat a helytelenektől.

15. cikk

Egyesületi és gyülekezési jog

Jogod van más emberekkel találkozni, barátságokat kötni és egyesületeket alapítani, feltéve, hogy ezzel nem csorbítod mások jogait.

Raffay Boróka, 13 éves: Mesélek az ikreknek

16. cikk

Magánélethez való jog

Jogod van ahhoz, hogy legyen magánéleted. Például lehet egy naplód, amelyet másoknak nincs joguk elolvasni.

17. cikk

Tájékoztatáshoz való jog

Jogod van információkat gyűjteni az egész világról a rádióból, a televízióból, az újságokból és a könyvekből. A felnőtteknek biztosítaniuk kell, hogy megkapd azokat az információkat, amelyek érthetőek számodra.

18. cikk

Szülői felelősség

A szüleidnek együtt kell működniük a nevelésed során és azt kell tenniük, ami a legjobb számodra.

Rácz Bernadett, 3. osztályos: Családdal vagyok

19. cikk

Védelem az erőszakkal szemben

Senki semmilyen módon nem bántathat téged. A felnőtteknek biztosítaniuk kell azt, hogyha mások ki akarnak használni téged, erőszakot alkalmaznak veled szemben vagy elhanyagolnak, védelemben részesülj.

20. cikk

A család nélküli gyermekek védelme

Ha nincsenek szüleid vagy ha veszélyes lenne a szüleiddel együtt élni, jogod van ahhoz, hogy különleges módon segítsenek és védelmezzenek.

21. cikk

Örökbefogadás

Amikor örökbe fogadnak téged, a felnőtteknek a számodra legelőnyösebb megoldást kell a szemük előtt tartaniuk.

Győri Máttyás, 5 éves: Bátyóval labdázunk

22. Cikk

Menekült gyermekek védelme

Ha menekült vagy (azaz ha el kell hagynod a szülőhazádat, mert az élet számodra ott veszélyes lehet), jogod van ahhoz, hogy különleges módon segítsenek és védelmezzenek.

23. Cikk

Fogyatékkal élő gyermekek jogai

Ha valamilyen testi vagy pszichés fogyatékossgal rendelkezel, jogod van ahhoz, hogy különleges kezelésben és képzésben részesülj, amelyek lehetővé teszik számodra azt, hogy ugyanúgy nőjél fel, mint a többi gyerek.

24. Cikk

Egészséghez való jog

Jogod van ahhoz, hogy jó egészségnek örvendj. Ez azt jelenti, hogy amikor megbetegszel, megfelelő orvosi kezeléshez és gyógyszerekhez kell jutnod. A felnőtteknek mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy a gyerekek ne betegedjenek meg, elsősorban azzal, hogy megfelelően táplálják őket és gondoskodnak róluk.

Sándor Krisztina, 9 éves: A testvéreim és én

25. CÍKK

Az elhelyezés felülvizsgálatához való jog

Ha a jogaid, érdekeid védelme miatt nem a saját családban élsz, hanem állami gondozásban, akkor jogod van ahhoz, hogy rendszeresen felülvizsgálják, hogy jó helyen élsz-e.

26. CÍKK

Jog a szociális biztonságra

Jogod van a szociális biztonságra és a védelemre.

27. CÍKK

Jog a megfelelő életszínvonalra

Jogod van egy megfelelő életszínvonalhoz. Ez azt jelenti, hogy a szüleid kötelesek biztosítani számodra az ételmezt, a ruhákat, a lakást stb.. Ha ezt nem tudják megengedni maguknak, a kormány kötelessége, hogy segítse őket ebben.

Raffay Ágoston, 8 éves: A nővéremmel kamarázunk

28. Cikk

Oktatáshoz való jog

Jogod van a tanuláshoz. Ingyenes alapfokú oktatásban kell, hogy részesülj. Lehetőséged kell, hogy legyen a középfokú oktatásra is.

29. Cikk

Az oktatás céljai

Az oktatásod célja, hogy az a lehető legjobban fejlessze a személyiségedet, az adottságaidat, a szellemi és a testi képességeidet. Ezenkívül fel kellene készítenie téged a felelősségteljes és békés életre egy olyan szabad társadalomban, amelyben tisztelik mások jogait és a környezetet, amelyben élnek.

30. Cikk

Kisebbségekhez tartozó gyermek jogai

Amennyiben egy kisebbséghez tartozol, jogod van megőrizni a kultúrát, gyakorolni a vallásodat és beszélni a nyelvedet.

Jurcsák Tímea, 14 éves: Családommal

31. Cikk

Jog a játékra és a szabadidőre

Jogod van a játékhoz.

32. Cikk

Védelem a gyermekmunkától

Jogod van ahhoz, hogy védelemben részesülj olyan munkahelyekkel vagy munkakörülményekkel szemben, amelyek károsíthatják az egészségedet.

Ha a munkád nyereséget termel, megfelelő fizetést kell, hogy kapjál érte.

33. Cikk

Védelem a kábítószerektől

Jogod van ahhoz, hogy védelemben részesülj az illegális kábítószerekkel és azokkal a tevékenységekkel szemben, amelyek a kábítószerek terjesztésére irányulnak.

Jangel Ágnes, 11 éves: Ha ő nem lenne, kivel vesznek össze?

34. cikk

Védelem a szexuális kizsákmányolástól

Jogod van ahhoz, hogy a szexuális visszaélésekkel szemben védelemben részesülj. Ez azt jelenti, hogy senki nem tehet olyat a testeddel, amely akaratoddal ellenkezik; például senki nem érinthet meg, készíthet fényképet rólad vagy kényszeríthet arra, hogy olyan dolgokat mondjál, amiket nem akarsz.

35. cikk

Védelem az emberkereskedelemtől

Senkinek sem megengedett, hogy elraboljon vagy eladjon téged.

36. cikk

Védelem a kizsákmányolás egyéb formáitól

Az Egyezményt elfogadó országoknak mindent meg kell tenniük azért, hogy megvédjenek téged a kizsákmányolás minden formájától.

Takács Barnabás, 10 éves: Én és az öcsém

37. Cikk

Védelem a kínzástól, a megalázó bánásmódtól

Akkor sincs megengedve senkinek, hogy téged megalázó módon büntessen vagy súlyosan bántalmazzon, ha valami helytelen dolgot cselekszel. Soha nem zárhatnának börtönbe, csak a legvégső esetben; amennyiben börtönbe zárnak, jogod van ahhoz, hogy különös figyelmet fordítsanak rád és ahhoz, hogy a családod rendszeresen látogathasson.

38. Cikk

Védelem a fegyveres konfliktusokban

Jogod van ahhoz, hogy háborús időkben védelemben részesülj. Ha még nem vagy 15 éves, nem kell sem katonának állnod, sem pedig harcokban részt vened.

39. Cikk

Jog a rehabilitációra

Ha bármilyen módon megsebesültél vagy elhanyagoltak téged, például a háborúban, jogod van a különleges gondoskodásra és figyelemre.

Martin Eszter, 8 éves: Ugrálunk a pocsolyában a tesómmal

40. Cikk

A joggal összeütközésbe került gyermekek védelme

Jogod van a védelemre, ha egy bűncselekmény elkövetésével vádolnak. A rendőrség, az ügyvédek és a bírók a tárgyalóteremben tisztelettel kell, hogy bánjanak veled és biztosítaniuk kell téged arról, hogy mindent megérts, ami körülötted történik.

41. Cikk

A gyermekeknek kedvezőbb szabályok érvényesülése

Ha az adott állam jogszabályai eleve nagyobb védelmet biztosítanak a gyerekeknek, mint az Egyezmény, akkor azokat kell alkalmazni az Egyezmény rendelkezései helyett.

42. Cikk

Minden felnőttnek, kislánynak és kisfiúnak tudnia kell, hogy létezik ez az Egyezmény. Jogod van ahhoz, hogy ismerd a jogodat és a felnőtteknek is ismerniük kell azokat.

